

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 23/2003 vp

Hallituksen esitys vuoden 2004 veroasteikkolaiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 2003 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2004 veroasteikkolaiksi (HE 48/2003 vp).

Eduskunta-aloite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavan lakialoitteen:

— LA 53/2003 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.:
Laki vuoden 2003 veroasteikkolain 2 §:n muuttamisesta (läh. 11.6.2003)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- finanssisihteeri Fransiska Pukander ja ylitarkastaja Panu Pykönen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Erkki Laanterä, Verohallitus
- varatoimitusjohtaja Pauli K Mattila, Keskuskauppakamari
- verolakimies Tarja Tarkiainen, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- päälakimies Anna Lundén, Suomen Yrittäjät ry
- johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- pääekonomisti Jaana Kurjenoja, Veronmaksajain Keskusliitto.

Valtiovarainministeriö ja puolustusministeriö ovat antaneet asiasta kirjalliset lausuntonsa.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Hallituksen esitys

Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2004 valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiiviseksi tuloveroasteikoksi ja progressiiviseksi varallisuusveroasteikoksi sekä yhteisön varallisuusveroprosentiksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2004 alusta.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 53/2003 vp ehdotetaan, että vuoden 2003 verotuksen muutokset otettaisiin

huomioon myös eläke- ja päivärahatulojen ennakonpidätyksessä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Hallituksen esitys liittyy samaan aikaan käsiteltävänä olevaan esitykseen tuloverolain muuttamisesta (HE 49/2003 vp). Nämä esitykset tähtäävät työn verotuksen keventämiseen ensi vuonna yhteensä noin 775 miljoonalla eurolla. Veronkevennyksistä 355 miljoonaa euroa kana-voituu veronmaksajille asteikkoon ehdotettujen muutosten kautta ja loput 420 miljoonaa euroa tulonhankkimisvähennykseen ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennykseen ehdotettujen muutosten kautta. Veronkevennykset kohdistuvat lähinnä palkka- ja yrittäjätuloihin, ja ne painottuvat pieni- ja keskituloisille.

Valiokunta kannattaa hallituksen esitystä ja sen taustalla olevaa pyrkimystä suunnata veronkevennykset mahdollisuuksien mukaan työn verotuksen keventämiseen. Linja on jatkoa 1990-luvun puolivälissä aloitetulle työllisyyttä tukevalle veropolitiikalle, jossa veroja kevennetään asteittain kautta linjan.

Valiokunnan kuulemat asiantuntijat ovat huomauttaneet lähinnä siitä, että ehdotettu inflaatiotarkistus veroasteikkoon on pienempi kuin yleinen ansiokehitys. Esitetyt kevennykset jyrkentävät myös jossain määrin progressiota, koska ne eivät kohdistu tasaisesti kaikille tulotasoille. Lisäksi eläkkeensaajien asemaan on kiinnitetty huomiota, koska veronkevennykset kohdistuvat niihin eläkeläisiin, jotka maksavat valtion tuloveroa. Toisaalta on edellytetty, että veronkevennyksistä päätettäessä noudatetaan pidättyvyyttä,

jotta julkisen talouden haasteisiin voidaan vastata jatkossakin riittävän tehokkaasti.

Valiokunta pitää hallituksen esityksessä valittua linjaa perusteltuna erityisesti siitä syystä, että sillä tuetaan työllistymistä ja ylläpidetään kulutuskysyntää. Molemmat tavoitteet ovat tärkeitä niin vallitsevan hitaan talouskasvun vauhdittamiseksi kuin ikääntymisen myötä pahe- nevan työvoimapulan lieventämiseksi. Valiokunta katsoo tämän vuoksi, ettei veronkevennyksiä ole syytä pienentää tai kohdistaa uudelleen muulla tavoin.

Hallitus ei ole esittänyt muutoksia varallisuusveroasteikkoon, jonka alaraja on pysynyt samana vuodesta 1991. Asteikossa ei ole otettu siten huomioon mm. inflaatiosta, yleisestä vaurastumisesta tai verotusarvojen noususta aiheutuvia muutostarpeita. Valiokunta uudistaa viime vuotisen kannanottonsa siitä, että varallisuusverotuksen kehittämistarpeet tulee selvittää kokonaisvaltaisesti verotuksen uudistamistyön yhteydessä. Valiokunta ei esitä sen vuoksi muutoksia hallituksen esitykseen myöskään varallisuusveroasteikon osalta.

Käsittelemänsä lakialoitteen suhteen valiokunta on päätenyt kielteiselle kannalle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että lakialoite LA 53/2003 vp hylätään.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Virpa Puisto /sd
vpj.	Matti Ahde /sd	Markku Rossi /kesk
jäs.	Eva Biaudet /r	Kimmo Sasi /kok (osittain)
	Jyri Häkämies /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Jari Koskinen /kok (osittain)	Irja Tulonen /kok
	Pekka Kuosmanen /kok	Kari Uotila /vas
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Mika Lintilä /kesk	vjäs. Arto Bryggare /sd
	Pekka Nousiainen /kesk	Susanna Huovinen /sd
	Pirkko Peltomo /sd	Bjarne Kallis /kd
	Iivo Polvi /vas	Aulis Ranta-Muotio /kesk.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Vanhasen hallitus on valinnut hyvinvointipalvelujen turvaamisen ja kehittämisen asemasta tuloveron voimakkaan keventämisen. Tämän vuoden heinäkuussa muutettiin kuluvan vuoden eli vuoden 2003 veroperusteita siten, että ansiotulojen verotus keveni vuositasolla aiemmin päätehtyn normaalitasoisen kevennyksen lisäksi 295 miljoonalla eurolla.

Hallitus on ehdottanut tuloverotuksen keventämistä 775 miljoonalla eurolla vuonna 2004. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi progressiiviseen tuloveroasteikkoon yhden prosentin inflaatiotarkistus, jonka arvioidaan alentavan valtion tuloveron tuottoa 70 miljoonalla eurolla. Näin kahdessa vuodessa käytettäisiin se liikkumavara, mikä muutoin olisi käytettävissä palveluihin ja kipeimmin korjausta kaipaavien etuuksien parantamiseen. Hallitus onkin jäädyttänyt menokehitykset kehyspäätöksellä. Kaiken lisäksi hallitus varautuu vielä uusiin veronkevennyksiin joko tuloratkaisun yhteydessä tai sen jälkeen.

Valiokunnan enemmistö on tähän hallituksen linjaan yhtynyt.

Vasemmistoliitto pitää parempana turvata kansalaisille tärkeät palvelut sekä parantaa opiskelijoiden, eläkeläisten ja pientä päivärahaa saavien asemaa. Tästä syystä olemme vastustaneet ylimääräisiä ja inflaation ylittäviä veronkevennyksiä. Tuloveroasteikkoon on tarpeen

tehdä vain inflaatiotarkistus eikä sitäkään ylimpiin tuloluokkiin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutoin sellaisenaan, paitsi lakiehdotuksen 2 § muutettuna (Vastalauseen muutos-ehdotus).

Vastalauseen muotosehdotus:

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava ansiotulo, euroa		Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
11 700	—	14 500	8
14 500	—	20 200	316
20 200	—	31 500	1 171
31 500	—	54 900	3 657
54 900	—		10 326
			28,5
			35,5

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2003

Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallituksen esitys (HE 48/2003 vp) vuoden 2004 veroasteikkolaiksi sisältää inflaatiotarkistuksen lisäksi asteikon marginaaliveroprosenttien alentamisen yhdellä prosenttiyksiköllä. Verotuoton arvioidaan laskevan inflaatiotarkistuksen johdosta 70 miljoonalla eurolla ja marginaaliveron alentamisen johdosta 355 miljoonalla eurolla. Veronmaksajalle koituva hyöty marginaaliveron alentamisesta kasvaa tietenkin tulojen mukaan. Henkilö, jonka tulo on alle 11 700 euroa vuodessa, ei hyödy veroalennuksesta lainkaan.

Kristillisdemokraatit ovat omassa vaihtoehtobudjetissaan esittäneet, että osa (320 miljoonaa euroa) hallituksen talousarvioesitykseensä sisällyttämästä tuloveronalennuksesta tulisi käyttää elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamiseksi 17 prosentista 12 prosenttiin. Tästä veronalennuksesta hyötyisivät kaikki kansalaiset euroääräisesti kutakuinkin yhtä paljon, mutta suhteellisesti eniten ne kansalaisryhmät, joiden ruokamenot ovat suhteessa kokonaismenoihin kaikkein suurimmat. Ruoan arvonlisäveron alentaminen olisi näin ollen sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa kuin tuloveron marginaaliveron alentaminen. Esitämme näin ollen tuloveroasteikkoihin ylärajan ylittävälle tulon osalle yhden prosenttiyksikön korotusta, mikä merkitsee sitä, että tuloveroon tehdään inflaatiotarkistus mutta että tulovero muuten pysyy nykyisen suuruisena.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2003

Bjarne Kallis /kd

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutoin sellaisenaan, paitsi lakiehdotuksen 2 § muutettuna (Vastalauseen muutosehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus:

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava ansiotulo, euroa		Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
11 700	—	14 500	8
14 500	—	20 200	344
20 200	—	31 500	1 256
31 500	—	55 800	3 742
55 800	—		10 546

VASTALAUSE 3

Perustelut

Matti Vanhasen hallituksen yritysverouudistuksessa oli eräitä yrittäjille ja kansalaisille myön- teisiä elementtejä. Yksi niistä oli varallisuus- veron alentaminen. Näitä yrittäjyyttä edistäviä esityksiä aientamalla voitaisiin tukea yrittäjyy- tä ja siten työpaikkojen syntyä. Viivyttely myön- teisissä ratkaisuissa sen sijaan heikentää työl- lisyyttä ja vaikeuttaa hallituksen työllisyys- tavoitteen saavuttamista. Siksi varallisuusvero- asteikko tulisi hyväksyä jo vuodelle 2004 hal- lituksen ratkaisun mukaisena eli veroprosentti alentaen 0,8 prosenttiin ja verovapaaraja nosta- malla 250 000 euroon.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutoin sel-

laisenaan, paitsi lakiehdotuksen 3 § muutettuna (Vastalauseen muutos- ehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus:

3 §

Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä varallisuuden osasta, %
250 000 —	80	0,8

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2003

Jyri Häkämies /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok

Kimmo Sasi /kok
Irja Tulonen /kok
Bjarne Kallis /kd